

UJKELLET

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 5 lej
Családok, július 14.
1938-5698. Tavaszi 15.
XXI. évt., 155. szám.

Tudósító Iroda
10. Telefon: 151
Helység: Budapest
Földrajzi: H. 151
Számla: 151
Szerkesztőség és kiadó: UJKELLET
Szerkesztő: Dr. Mar. E. K. K. K.
Főszerkesztő: János P. P. P.
Tulajdonos: Frateritas S. A.
R. de Editura, Registrat. Publica.
Jurnal periodice No. 48. Dec. 889.
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Az állampolgársági revízió

Az igazságügyminisztérium rendeletet adott ki, melyben arra szólítja fel az állampolgársági revízió végrehajtásával megbízott bírói fórumokat, hogy július 15-ig terjesszék elője az állampolgársági revízió eredményeit magában foglaló statisztikákat.

Ezzel a rendelettel kapcsolatban szükségesnek tartjuk megállapítani, hogy a revízió eddigi eredményeiből a romániai zsidóság valóságos tömegkatasztrófája bontakozik ki anélkül, hogy ezért a katasztrófáért a zsidóság érintett tömegét szanahányást tehetnének maguknak.

Az állampolgársági listából való törlés indokolásából többnyire az derül ki, hogy mennyire igazuk volt azoknak a zsidó vezetőknek, akik annak idején a revíziós törvény módosítását kérték.

Az elutasító végzések indoklásából ugyan is többnyire az tűnik ki, hogy a törléseknek országhatáraink nem azért történtek, mert az elutasítottak hamis, illetőleg csalárd uton szerették volna állampolgárságukat, hanem mert a törvény rigorózitása miatt, vagy valamilyen határidős követelménynek nem tudtak eleget tenni, vagy pedig valamelyik paragrafus szigorú formalizmusát nem tudták betartani.

Ha egyszer készen lesznek az állampolgársági revízióra vonatkozó statisztikák, ki fog derülni, hogy milyen óriási azoknak a törléseknek száma, akiknek családjai nemzedékekben keresztül éltek itt, de akik esetleg nem is, hanem hat nap alatt adták be kontesztációkat, kiegészítő okmányokat, vagy akiknek számára egyes hatóságok nem egészen szerencsés szövegezéssel állították ki okmányokat.

Ezek a tragikus sorsú emberek között alig akad egy-kettő, aki valóban családdal uton jutott állampolgárságához s így az elutasítottak többsége kívül esik azon az intencióban, amelyeket a törvény megalkotásánál szem előtt tartottak.

Éppen a fentiek miatt valószínűnek kell tartanunk, hogy az állampolgársági revízió ügyére a kormány még vissza fog térni.

Meddő játékok

Hátha a tények, az események vaslogikája, hátha az ellenzék egyre kiméletlenebb harcra ösztönözi Chamberlaint mielőltalánlag ragaszkodni ahhoz, hogy Rómát és Berlint meddő próbálkozásokkal igyekezzen megsejzíteni.

Chamberlain meg mindig ragaszkodik ama zögeszámjéhez, hogy a nagy játszmában, amelyet kezdeményezett, ő tartja kezében a tromfot, holott a választás egészen más mutat; a valóság azt mutatja, hogy nem Chamberlain játszik Rómával, hanem Róma játszik vele.

Chamberlain sajtója pár nappal ezelőtt még fennem hirdette, hogy Mussolini az olasz-angol egyezmény gyors életbe lépésére fejében kész kivonni önkéntesit Spanyolországból s így: ma már ugyanaz a sajtó jelenti, hogy az angol kormány kénytelen ragaszkodni az olasz önkéntesek elmozdításához s annak megtörténtéig felfüggeszti az olasz-angol egyezmény életbe lépését.

Ami azt jelenti, hogy Mussolini szándékai nem komolyak az önkéntes-kérdésben s csupán ravasz játéknak, London csalogató eszközül használja fel az egész kérdést.

Chamberlain tehát ismét meddő játékokba fogott s mintán újabb vereség érte, a töte megszkott balkezes következetességgel most újra Berlin felé veti pillantásait.

Eddigi udvarlásait Róma felé Berlin megijesztésére szánta.

Most Berlinnek kész udvarolni, hogy Róma véltékenységet tüzelje fel.

A játék vége ismét az lesz, hogy Róma és Berlin összejelkezze, újabb zsaroló akcióba kezdenek majd London ellen.

Egész Anglia látja ennek a játéknak meddőségét, kivéve Chamberlainat.

Egész Anglia és az egész világ tudja, hogy a chamberlaini udvarlások és megnyugtató szövegek, akár Berlin, akár Róma felé hangszanak, nem belátás, hanem meghunyászkodás.

Enyhült a feszültség Párizs és Róma között

Daladier francia miniszterelnök feltűnést keltő békebeszéde és a London-Párizs-Berlin közeledés egyengetése. Anglia szanálni akarja a középeurópai államokat Hodzsa miniszterelnök döntő jelentőségű tárgyalásai

London, július 13. Ma délelőtt fontos minisztertanácsot tartott az angol kormány, amelyről csak annyit közölnek a hivatalos jelentések, hogy a napirenden lévő kérdésekkel foglalkozott, melyek főleg a földközítengeri helyzet és a középeurópai események körül forognak. Ezek között az angol-olasz kérdés is szerepelt, amelynek nagy figyelmet szentel az angol kormány.

Nyilvánvaló, hogy az angol alsóházak mai minisztertanácsa összefüggésben áll azzal a széleskörű diplomáciai tevékenységgel, amelyet London az utóbbi időben fejt ki. A londoni kormány aktív érdeklődése és diplomáciai tevékenysége Róma-Berlin-Prága-Párizs vonalon keresztül az

egész európai problematikát felöleli, még pedig olyan formában, hogy egy időben keresi a sürgős megoldást az összes nagy európai kérdésekre. Jelek szerint azok a tárgyalások, amelyek az utóbbi napokban Ciano gróf olasz külügyminiszter és Lord Perth római angol nagykövete között folytak le, áthidalták azokat a nehézségeket, amelyek az angol-olasz egyezmény életbe lépésének útjában állnak. Hír szerint London nem fogja kötni magát a spanyol fronton harcoló önkéntesek hazaszállításának lebonyolításához, hanem Olaszországnak a londoni benemavatkozási határozat kapcsán adandó garanciája alapján hozzájárul az angol-olasz egyezmény életbe lépéséhez.

Angol-francia-német együttműködés?

Ugyanekkor rendkívül élénk diplomáciai tevékenység indult meg London, Berlin, Párizs és Róma között. London és Párizs részéről egyaránt feltűnést keltő megnyilatkozások történtek Németország felé. A Reuter, nyilván kormánykörökből sugalmazott diplomáciai tudósítása hangsúlyozza, hogy Anglia sohasem zárkózott el az angol-német viszony barátságos rendezése elől és Anglia azt hiszi, hogy angol-francia-német együttműködés kell, hogy előmozdítsa a csehszlovák válság megoldását, ami nagymértékben megkönnyítené a német-angol tárgyalások újrafelvételét.

Ugyanekkor Daladier francia miniszterelnök feltűnést keltő békebeszédet tartott, amelyben többek között kijelentette, hogy a középeurópai feszültség háborús veszedelmét angol-francia-német együttműködés hárította el, ami egyet jelent a béke megmentésével. Németország jóakarata kísérte Anglia és Franciaország békekentő közbelépéseit. Nem hiszek és nem is fogok hinni a háború végzettségében — mondotta a francia miniszterelnök — és legutóbbi tapasztalataim csak megerősítenek ebben a hitben.

Elismült a francia-olasz konfliktus

A Róma és Párizs közötti feszültség kiűszöbölése és a két hatalom közötti közeledés egyengetése irányában is jelentős lépések történtek. Nem kétséges, hogy abban a meglepő fordulatban, amely az olasz-francia viszonyban állott be, most jelentős része van Angliának, miután dön-

tő súlyt helyez arra, hogy az angol-olasz egyezményt francia-olasz megállapodás egészítse ki. Az Ewening Standard tudni véli, hogy Ciano gróf és lord Perth tárgyalásaiban jelentős szerepet játszott az olasz-francia viszony kérdése és ennek hatása érezhető abban a válaszban is, melyet Ciano gróf a francia kormánynak adott tegnap a legutóbbi olasz-francia határcídenes ügyében. Az olasz külügyminiszter közölte Franciaország római követével, hogy szigorú bintetésben részesíti azt az olasz milicistát, aki Udinében rálökött egy francia diákra. Az olasz kormány kármentesítést is felajánl és kijelenti, hogy gondoskodni fog arról, hogy hasonló eset ne ismétlődhessen meg a jövőben. Jules Blondel francia ügyvivő közölte a római kormánnyal, hogy Párizs kielégítőnek tartja a határcídenes kapcsán nyújtott biztosítékokat és meg van elégedve az olasz válasszal.

Döntő tárgyalások Prágában

Prágából jelentik, hogy a csehszlovák kormány tagjai fontos minisztertanácsot tartottak tegnap Hodzsa miniszterelnök elnökletével. A minisztertanács napirendjén a nemzetiségi kérdés megoldására hivott törvénytervezet szerepelt. A minisztertanács elhatározta, hogy az ügyben kiküldött miniszteri bizottság folytassa tárgyalásait a szudétánémetek megbizottjaival. A bizottság ma fogadja a többi ellenzéki pártok képviselőit is. Csütörtökön a magyar, pénteken pedig a lengyel

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

Békét, de azonnal!

Irta: SALVADOR DE MADARIAGA
Spanyolország volt külügyminisztere és nagykövete, az oxfordi egyetem volt tanára

Salvador de Madariaga, a mai Spanyolország, sőt a mai Európa egyik legnagyobb szellemű, az egykori spanyol népszövetségi fődélegátus és a népszövetségi gondolat legnagyobb apostola, ma a „Comité Espagnol pour la Paix Civile” nevi spanyol békebizottság tiszteletbeli elnöke. Ez a Párizsban székelő bizottság, amely a politika és a szellem kiváló képviselőiből alakult, sem Barcelona, sem Burgos mellett nem foglal állást.

Alig szükséges okát adnom itt, hogy miért kell Spanyolországban békét teremteni, még pedig a lehető legsürgősebben. A következő sorokban inkább azt kívánám vizsgálni, hogyan lehetséges a mai politikai és pszichológiai helyzetben a kérdéssel foglalkoznunk. Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy ma olyan atmoszférában vagyunk, melyet a szenvedélyek hatalmasan felfűtöttek s amely ilyenformán a legnagyobb szemléldők látását is elhomályosítja.

Már előjáróban is elnézést kérek, ha fejtegetéseim során legtöbbször igen bizonytalan premisszákat homokjára vagyok kénytelen következtetéseim szikláit görgetni.

Kézenfekvő, hogy a harcban álló két fél vezetőinek szellemét meglehetősen önzetlen érzelmek inspirálják. Hogy, a harc hevében a harcban résztvevő spanyolok és idegenek a szenvedélyek reakciójának törvénye szerint a szembenálló vezéreket diabolikus, vagy embertelen lényekké varázsolják, ez természetes volna. Mi azonban az előttünk fekvő kérdésben nem tehetünk objektív módon igazságot anélkül, hogy igazságosak volnánk ama férfiak iránt, akikben a kérdés a két szembenálló oldalon tetet őt. Ezek a férfiak egy olyan Spanyolországért harcolnak, amelyet egy olyan ideál szerint kívánnak megformálni, melyet magukban hordoznak.

Nem a mi dolgunk most, hogy az ideálok felől itt vitába ereszkedjünk. Jogunk azonban, sőt kötelességünk, hogy felhívjuk a két harci tábor figyelmét arra, hogy milyen tragikus módon tévednek a módszer tekintetében, mellyel ideáljukat meg akarják valósítani. Ez a mindkét részről azonos módszer valójában két súlyos tévedést rejt magában: az erőszakot és az idegen segítséget.

A spanyol polgárháború leglényegesebb vonása az, hogy a két szembenálló párt, melyet egy jobb Spanyolország megteremtésének vágya hevít, ezt a Spanyolországot idegen hatalmaknak szolgáltatta ki, még pedig olyan idegen hatalmaknak, amelyek totalitárius erők uralkalma alatt élnek s a szabadság ellenségei. Ilyen körülmények között aztán Spanyolország két olyan rendszer harapófogójában találja magát, melyek közül mindegyik túl hatalmas ahhoz, hogy a másikon győzedelmeskedjék.

E sorok írója ezekre a szempontokra volt figyelemmel, amikor annakidején — akkor még csak egyhónapos volt a spanyol háború — azt írta, hogy ez a háború hosszú háború lesz, mert külső és belső erők tökéletes egyensúlyban tartják s mert ennek következtében nem is érhet másként véget, mint „tárgyalások békével.”

A spanyol viszályban érdekelt három totalitárius hatalomnak itt pozitív és negatív céljai vannak. Németország és Olaszország pozitív célja az, hogy Spanyolországból fasiszta államot csináljon. Szov-

...nem utat...
...két sláger!
...be-
...tatták fel
...ak
...ság többsé-
...nyét.
...MacMichael
...thallgatáson
...Jeruzsálem
...titlakozott
...merényletek
...ást bocsa-
...gához, mely-
...eket és fel-
...y kerülje el
...Buda-
...szül?
...ria című lap
...ad és Buda-
...y körvonala
...dor
...ják be
...an
...ujról elszár-
...csütörtökön
...újabb műveit
...A hangver-
...idő közönség
...North Regio-
...ptakció R. T.
...L. Pop 168
...0.

FÜRDŐN is csak az

borotvapengét sűrű és erős szakállhoz. Kérje a 0.08 mm piros címkes AVERUS borotvapengét. Felülmulthatatlan.

jetoroszországe pedig, hogy Spanyolországot kommunista, vagy legalább is proletár állammá tegye. Mindhárom fél közös negatív célja pedig az, hogy az ellenfél célja ne sikerüljön. De mi itt Spanyolország célja?

Nyilvánvaló, hogy Spanyolország sem a jobb-, sem a baloldali totalitáriusokkal nem ért egyet. Ezt már maga a polgárháború is megmutatta. Az általános választások pedig, amelyek a köztársaság békés uralma alatt folytak le, súlyos hibáik ellenére sem engednek semmi kétséget e tekintetben. A többé-kevésbé teljes egyhangú támogatás, melyre mindkét fél hivatkozik, a máris alkalmazott, vagy kilátásba helyezett erőszak eredménye. Senki előtt nem titok, hogy a szükség parancsára ezrével költöztek anarcho-szindikalista egyenruhát olyanok is, akikből különben jobboldali falangisták lettek volna. A háborút viselő totalitáriusok ortopéd gépezetében a nép igazi meggyőződése sem meg nem nyilatkozhatik, sem fenn nem maradhat.

Ezen a ponton vetik fel jóakaratu emberek a népszavazás kérdését. Ebben a tévedésben azonban ne kövessük őket. Ez ugyanis, mintha a demokráciának ama tisztán statisztikai felfogásán alapulna, amelynek például az Egyesült Államok súlyos politikai hibákat róhatnak fel a békonferencia óta — ne feledjük a náciizmus diadalát, amelynek Siegesallee-ja népszavazások voksaival van kikövezve.

Hogy egy nemzet megkérdezésének valóban értéke legyen, ahhoz két olyan feltétel szükséges, melynek mindegyike hiányzik a mai Spanyolországban: a nemzeti léleknek egy minimális nyugalmi állapota s olyan polgári intézmények, amelyek elég szilárdak ahhoz, hogy megnyilvánítsák s formába öntsék a nemzet akaratát. Tegyük még hozzá, hogy a nép megkérdezésének világos eredményre kell járnia s ma aligha volna világosan meghatározható, mi az, ami felől meg kellene kérdezni a spanyol népet, hogy nyilatkozzék.

A népszavazás ilyenformán tehát lehetetlenség.

A benemavatókzási politika érdemei és hibái körül igen sok vita lehetséges. Magáról a benemavatókzási politikáról azonban csak egyetlen vélemény lehetséges: ez pedig siralmas.

Erfőrszítésinknek tehát arra kell irányulnia, hogy békét teremtsünk. Ennek érdekében pedig meg kell értenünk a háboruba belevegyült s abban különféle célokra törvő nemzetekkel, hogy csak egyetlen mód és megoldás kínálkozik. Lemonadni a pozitív célokról, hogy elérjék a negatív célokat. Oroszország mondjon le arról, hogy Spanyolországból proletár államot csináljon. Németország és Olaszország pedig tegyen le arról, hogy Spanyolországot fasiszta állammá tegye. Az első feltétel beteljesedése máris biztosítja Oroszország negatív céljának győzelmét — s ugyanez áll a második feltétel beteljesedése esetén Németország és Olaszország negatív céljára is.

Ettől a pillanattól fogva a béke lehetőségessé válik. A nép maga amúgy is kívánja, akármit is mondjanak azok, akik azt hiszik, hogy nevében szólhatnak. A két kormány huszonkét napos áboru után s egy olyan perspektíva előtt, amely semmiképpen sem ígér közel befejezést, meg-hajlik majd a külföld meggyőzése s az egyhangú nemzeti akarat előtt, amelyet jól érez az események mögött. A lábadozó Spanyolország kormányának problémája azután jóval kevésbé nehéz kérdés, mint amilyennek látszik. Elég volna a totalitarizmus és a koraszülött parlamentarizmus egymásbagabalyodott két hibáját kiküszöbölni. Ez az egyetlen, amelyen meg lehetne menteni ama nagy javakat, amelyek a demokrácia valódi lényegét jelentik: a gondolat szabadságát és az emberi személység tiszteletét.

Fontos felhívás állampolgársági ügyben

Felhívjuk mindazok figyelmét, akik állampolgársági revíziós kérelmeket nem a lakóhelyükön levő bírósághoz kellett beadják és kézbesítési címet (domiciliu ales) nem jelöltek meg, vagy ha a megjelölt cím megváltozott, hogy haladéktalanul adjanak be kérelmet a bírósághoz, melyben jelöljenek meg kézbesítési címet, vagy közöljék a megváltozott címet, ugyanakkor pedig kísérik, vagy kísértessék figyelemmel azon közhírra hirdetőabláját, ahol az állampolgársági névjegyzékbe fel lettek véve és ahova kézbesítési cím megjelölése hiányában a végzéseket kifüggesztik, mivel a kontesztáció benyújtásához mindössze 5 nap áll rendelkezésre és ezen 5 nap fenti esetben a kifüggesztés időpontjától számít.

Mivel a kontesztáció benyújtásához csak 5 nap áll rendelkezésre, felhívjuk mindazokat, kiknek állampolgársági ügyben bármilyen végzést vagy iratot kézbesítenek hogy azt azonnal mutassa be az orth. htköztség tanácsadó irodájának (Cluj, Str. Berthelot 8), vagy ügyvédnek, nehogy késése miatt állampolgárságát elveszítse.

Százezreket sikasztottak. Bucurestiből jelentik: A storojineti pénzügyigazgatóság elkövetett visszaélések ügyében tovább folyik a vizsgálat. Megállapítást nyert, hogy Iosef Sturm pénzügyi tisztviselő és társai másfél millió lej kárt okoztak a kincstárnak. A vizsgálat során az is kiderült, hogy a vascauti adóhivatalból 876.000 lejt sikasztottak. Mircea Ott adóhivatali főnököt letartóztatták. Az eljárás folyik.

EGY ÉVVEL EZELETTI

a feleségem Állami Sorsjáték sorsjegyet vásárolt ott, szemben a

DACIA

sorsjegyrudára fiókjánál.

Három nap múlva volt a húzás. El sem képzelheti örömlenket, amikor értesítettek, hogy nyertünk.

Azonnal felépitettük ezt a házat. A maradékból elutaztunk Párisba.

Őn is ilyen szerencsés akar lenni?

Ha elmegy tőlünk, térjen be a

DACIA

sorsjegyrudához és vásároljon sorsjegyet.

DACIA

JULIUS 15. -én lesz a XVII. sorsjáték osztályának a húzása.

Cluj-i fiók: Economía Cluj, P. Unirii 23.

Menekülés a japánok elől

— Elmenyek a kínai harctéren —

Írta: Maurer Edgar Ansel

Kínai északi harctér, júbus elege. Egy júniusi este hét órakor indult el Csingling állomárról (a Lunghai-vasút mellett) Csen Csen Ci kínai újságíró, kísérlője, a propagandával megbízott diák, két kuli, aki a csomagjukat cipelte bambuszrudon és két küssé csodálkozó, de vállalkozókedvű külföldi újságíró, hogy megkeressenek egy katonai főhadiszállást, ahol az éjszákát tölthetik, mielőtt folytatnák útjukat Lanfeng felé. A főhadiszállás állítólag Kotienben székel, dél felé.

Tíz mérfölddel feljebb, a Sárga-folyamnál álmos kínai ügyek dörmögtek, amelyek a japán Doihara-hadosztályt megkerülték.

Négy órán át botorkáltunk az agyagban. Megeredt a tartós eső, a löszbe mélyedt csuszós keréknyomok vizesárkokká váltak, amelyekből magasan fölfreccsent a víz, valahány szor átnedvesedett lábunkkal beléjük, vagy melléjük léptünk. A keresett helyet nehéz volt megtalálni. Csen minden faluban megállt, hogy utbaigazítást kérjen és a magyarázat mindentit hosszadalmas volt. Már kilenc óra lett és még mindig nem láttuk a főhadiszállást. Csen egyszerre csak megállt, éleset fűtöttent és kelet felé mutatott. Fény kéve vetődött az utunkra, egyik oldalról a másikra siklott, azután hirtelen, mint a világitótorony sugara, átlibbent más irányba. Nyugatnak fordult, azután mintha felénk tartana. A földre vetettük magunkat a bokrok mögött és lélekzetünket is visszafojtottuk. Valószínűleg nem láttak meg bennünket, mert a fénycsóva irányt változtatott.

— Autó? — kérdezte Csen.

Bólintottam.

— Hallod autót?

— Nem hallom, — feletem és meglepetten kértem számom magamtól, hogy előbb nem tűnt fel nekem, hogy a fény hangtalanul haladt előre.

— Nem hallod autót? — kérdezte Csen megegyszer. A fejemet ráztam.

— Akkor japánok? — mondta határozottan Rohanni kezdett és mi a bokrok között bukdácsolva követeltük.

— Igaza van — sugta társam. — Shanghaiban feltűnt nekem, milyen nesztelenül járnak a japán páncélokcsik.

Néhány száz métert futott Csen a sárban, a diák és a mezítelbas kuli kénytelenül követte. Mi küssé zajosabban szaladtunk utánuk. Akkor a homályban felbukkant egy árnyék és csakhamar óriási, régi várkapu lett belőle. Kotien!

Furcsa főhadiszállás! Hol a kínai hadsereg? A közelben neszt hallatszott. Csen zseblámpája rávilágolt egy emberre és rászólt, hogy mondja meg, kicsoda. Erre az nagyot kiáltva keeket oldott, kirohant a mögöttünk lévő kapun és eltűnt. Jó negyed órát vártunk

a bokrok mögött, amíg a kulik, akik letették a terhet, előkuszak, hogy kifürkéssék a teret. Egy öreg kínai paraszttal tértek vissza. Amennyire kivethetem, azt mondta, hogy a főhadiszállás eltávozott, a lakosság is elment, nem maradt itt más, csak ő és az a kuli, aki jtedtében kiáltott, mert japánoknak tartott minket.

Innen sietni kellett. Kiosontunk a kapun. Hirtelen megálltunk. A szivem összeszorult. Keleten még mindig a fényező tapogatta végig az országutat mifelénk. Közünk és Csingling állomás között pedig más fények haladtak sorjában nyugat felé. Arra is el volt tehát már vágya az ut. Elindultunk tehát arra, amerre még szabadnak látszott: dényugat felé. Hosszadalmas gyaloglás után az esőben eljutottunk egy kis faluba, ahol csak néhány félnk kínai lézongott. Egy elhagyott tanya lakályosan berendezett épületében, elég kényelmesen, gyékénnyel borított ágyon tölöttük az éjszakát.

Másnap reggel öt órakor keltünk, de a reggeli után csak hét órakor indultunk el keletnek, Lanfeng felé.

A japán páncélokcsik elvonult, de minden faluban pontosan tudakoztunk, mert ha elég erős kínai csapathoz érünk el, akkor biztonságban lehetünk. Egy óra múlva katonák között találtuk magunkat. Körülbenn megpillantottuk Csen barátját, Kvei Jung Csun tábornokot, a 27. hadtest parancsnokát. Miként sok kínai parancsnok, ő sem hordott látható rangjelzést. Lanfengtől délre táborozott. A tábornok Németországban folytatott katonai tanulmányokat és tudunk beszélgetni vele. Elmondotta, hogy az egész kínai hadsereg visszavonulóban van és csupán hátrédet hagyott hátra a visszavonulás fedezésére.

De vajjon eljuthatunk Lanfengbe és megtaláljuk az utóvédet?

— Nem tudom megmondani — felelte a tábornok, — a japánok délkelet felől nyomulnak előre. De megpróbálhatják. Menjenek Csingliuig és érdeklődjenek. Azután haladjanak észak felé, szorosan a vasút mellett.

Elindultunk keleti irányban. Találkoztunk a tábornok visszavonuló csapataival. Elcsigázott alakok, sokan mezítel, sisak helyett széles szalma-, vagy bambuszkalappal. De a nehéz terüket a kuli egykedvű arcával vonzólták. Amikor már csak négy li (1800 méter) választott el Csingliutól, találkoztunk egy kínai katonával. Csen beszélt vele, azután felénk fordulva, újféle vonalakat rajzolt az agyagos talajba és úgy magyarázta:

— Itt Kai-feng, itt Lanfeng, itt Csengliu. Nincs kínai Csengliuban. Japánok két li arra (délre mutatott), maguk mennek Lanfeng? Tanakodtunk. Szinte rögeszménkké vált, hogy Lanfengbe eljussunk. Hátha téved a katoná és még átszuszhatunk. Azzal tisztá-

ban voltunk, hogy: ha kell, Csen és kísérlő árkon-bokron át velünk maradnak.

A döntő érvet a japánok szolgáltatták. A következő pillanatban alig fél mérföldnyire délen egyhanguan ropogni kezdett a géptyvertük.

— Japánok Csengliu — szölt Csen és úgy vigyorgott sisakja alatt és vastag pápaszeme mögött, mintha ez lett volna a világ legmulatságosabb tréfája.

Ez hatott. Semmi kedvünk nem volt ahhoz, hogy esetleg agyontapostassuk magunkat a japán lovasággal, amely az agyagos síkságon jól boldogult. Bele kellett törődnöm, hogy meg fogok halni anélkül, hogy Lanfeng városát láttam volna. Kellemetlenül fordultunk nyugat felé és elindultunk Kvei tábornok katonáinak utolsó különítményével. Ideje volt: alig tettünk meg egy mérföldet, amikor egy japán íteg már megindította a tüzelést, Csent nem lehetett kihozni a sodrából; amikor az uton az első gránát robbant, megfordult és a nyílt mezőre futottunk. Agakat tartottunk magunk föl és így nem nyújtottunk többé célt a japánoknak. Felóra múlva látávoilon kívül voltunk.

— Nem tehetünk mást, — dörmögött bosszusan utitársam, — vonaton kell visszatarzni Csengcsaub. Annnyit jártunk és nem jutottunk el Lanfengbe. A lábaim szőnyű állapotban voltak.

En sem éreztem jobban magam. Amióta előző éjjel Csingling állomáson a kocsiból kiszálltunk, hét órát gyalogoltunk már.

Két óra telt, amíg Kai-feng falat elér-tük és még egy órányira voltunk a város közepén lévő baptista tériőtől, akiknél a csomagjainkat hagytuk. Már csak egyetlen kapu volt nyitva és az odavezető utakat alák-názták. Kelet felől Kai-fenget széles árok védte a tankok ellen, azonkívül több vonalból álló lövészárkhálózat, de abban nem volt ember.

A még nyitva levő kapunál hagytuk a katonáikat a védegettségnek a majdnem kihaló városban. Rikstát nem találtunk fájó lábbal vonzóltunk magunkat a felázott, üres utcákon. Azután vissza a missziótól újra két kilométer a városkapuig. Sietni, amennyire csak lehet, mert különben lemaradunk az utolsó vonatról! Közben egy csapat katona téglával és homokzsákkal már eltorlaszolta a városkaput. Intettek, hogy forduljunk vissza, de mi átfuakodtunk közöttük, tovább, a pályaudvar felé. Az állomáson találkoztunk Csennel.

— Nincs vonat, — mondta olyan szeretreméltó ábrázattal, mintha névnap ajándékot nyujtana át, — japánok négy mérföld Hallani géptyvert. Agyuk. Menjünk Csengmau-Látni Kvei tábornokot.

En elindult sarkatlan posztócipójében. Félradhatatlan kulija feltette írógépet a bambuszrudjára, a nehéz podgyász mellé ment utána. Az órára néztem, 1 óra 50 percre Nyilvánvaló volt, hogy ha nem akarok itt-maradni és fogságba keülni, amikor a várost elfoglalják, azonnal mennem kell. Nagyot sóhajtvá követtem Csent a 20 mérföldes uton Csungnau felé.

Sorsjegyakciót indít a cluji chevra egy szereteleház érdekében

Ötven lej egy sorsjegy. Megjelenik a kegyelet albuma

Cluj, július 13. A cluji ortodox Szentegyház tehetetlen betegek és minden megéheztetés, lebetegségi megfosztott és elaggott emberek számára nyugodt otthont és csendes jövőt akar szerezni azzal, hogy felépíteti annak a menháznak a falait, amelynek alapkövét 1836-ban tették le ünnepélyes keretek között a mánasturi templom udvarán. Fájdalom, az akció az alapkövetelés óta alig jutott előbbre. A szükség azonban fokozott tevékenységet diktál, a chevra vezetősége tehát elhatározta,

hogy még a tél beállta előtt tétő alá kívánja hozni a fontos emberbaráti intézményt. Ennek egyik eszköze tárgysorsjáték lesz, amelyre a kormány már engedélyt adott és rövidesen megkezdődik a sorsjegyek árusítása. A sorsjegy ára 50 lej, nagyon értékes nyeregménytárgyakkal. A vezetőség reméli, hogy a sorsjegyek rövid időn belül elhelyezhetők lesznek és nem akad hirtorsos, aki nem siet a humanitárius ügy segítségére.

KÖZGAZDASÁG

Új kereskedelmi és árucserelorgalmi egyezmény készül Franciaország és Románia között

Franciaország fokozni kívánja a romániai áruk vásárlását és behozatalát

Bucuresti, július 13. A francia-román kereskedelmi kapcsolatokban közelebről jelentős és Románia részére rendkívül előnyös változtatások történnek. Franciaország fokozni kívánja behozatalát Romániából és megszünteti azokat az akadályokat, amelyek jelenleg megnehezítik a két ország árucseréjét. A nemrég Párizsban tárgyaló román szakbizottsággal Franciaország gazdasági szakértői nyíltan közölték is ezt a kívánságot. A két ország között jelenleg érvényben levő kereskedelmi és árucserelorgalmi egyezmény a gyakorlatban nem vált be és ennek volt az eredménye, hogy Románia kivételével Franciaországba az utóbbi időben nagy mértékben visszaesett. A folyamatban lévő új kereskedelmi tárgyalások során Románia máris jelentős és lényeges kedvezményeket kapott Franciaország részéről.

Az új megállapodás értelmében lényegesen felmentték azt a kvótát, amelynek erejéig Románia faanyagot szállíthat a francia főváros részére. Pótkontingenst állapítottak meg Románia részére, amelynek alapján Románia faanyagot szállíthat a francia protektorátus alatt álló területekre és azokba, amelyek felett Franciaország mandatórius felügyeletet gyakorol.

Bizonyos élelmiszereket Románia jövőben az eddiginél lényegesen nagyobb mennyiségben exportálhat Franciaországba és végül, Franciaország nagy mértékben megkönnyíti a romániai petróleumi termékeknek a francia piacokon való értékesítését. Ezenkívül számos más és értékes előnyt biztosít Franciaország Románia részére az új kereskedelmi egyezményben.

A vonatkozó tárgyalások a két ország gazdasági szakértői között még nem fejeződtek be. G. Caranfil, a román delegáció vezetője mielőtt Hollandiába elutazott a román bizottság tagjaival, részletesen kidolgozott emlékiratot adott át a francia bizottságnak, amelyben részletesen kifejtette azokat a kívánságokat, amelyek teljesítését Románia a maga részéről joggal igényli. Ezt az emlékiratot részletesen áttanulmányozta Machandeanu francia nemzetgazdasági miniszter, aki kijelentette, hogy hajlandó Románia jogos gazdasági kívánságait maradéktalanul teljesíteni.

A francia-román árucserelorgalmi viszonyait az alábbi hivatalos kimutatás.

A Franciaországba szállított román petróleumi termékek mennyisége a folyó év első négy hónapjában 72937 tonnára esett vissza, a megelőző év hasonló időszakában exportált 227-016 tonnáról. Míg a múlt év első négy hónapjában Románia 32.716 tonna gabonaféléket exportált Franciaországba, addig a folyó év első négy hónapjában gabonaműveket a franciaországi export 297 tonnára esett vissza. Száritott zöldségfélékből Románia kivitele a múlt év első négy hónapjában 5353 tonna volt, míg a folyó év hasonló időszakában mindössze 1069 tonna.

Nagyarányu visszaesést mutat Románia franciaországi kivitele a faipari anyagokban is. Az 1937 év első négy hónapjában Románia 5053 tonna faanyagot szállított ki Franciaországba, míg a folyó év hasonló időszakában csak 2099 tonnát. Olajmagvakban a kivétel tavalyi 4823 tonnáról 3255 tonna csökkenést mutat. Husból és alatti termékekből a tavalyi 152 tonna helyett az idei első négy hónapban Románia csak 130 tonnát szállított.

Még azelőtt is a franciaországi export visszaesése az értéktáblázatban. A petróleumi termékek értéke tavaly 30 millió 970 ezer lej volt, míg az idén 56 millió 618 ezer lej. Gabonaműveknél a közel huszmillió lejes kivétel értéke 392 ezer lejre esett vissza. Az össz-exportmennyiség 117 millió lejes értéke 66 millió 621 ezer lejre csökkent, a visszaesés tehát ugyannyiságilag, mint értékben közel 50 százalékos.

Ez a nagyarányu csökkenés készítette a román gazdasági szakértőkből álló tárgyaló bizottságot arra, hogy Románia és Franciaország kereskedelmi viszonyában és árucseréjében új rendszerek és módszerek alapjainak lefektetését kérje. Románia indokolt és jogos előterjesztését a francia tárgyaló bizottság nagy megértéssel hallgatta meg és hagyományos jellegű és amely eddig is mindig megnyilvánult Románia és Franciaország minden irányú kapcsolatában.

A jelenleg Hollandiában tárgyaló román delegáció a napokban tér vissza a francia fővárosba, hogy folytassa tárgyalásait Franciaország gazdasági szakértőivel. Nem kétséges, hogy a tárgyalások eredményesek lesznek és Románia, valamint Franciaország között olyan gazdasági megállapodás, kereskedelmi és árucserelorgalmi egyezmény jön létre, amely minden tekintetben kielégíti mindkét ország gazdasági, kereskedelmi, pénzügyi érdekeit és amely alkalmas lesz arra is, hogy Románia kivitele a franciaországi értékesítési piacokon elfoglalja a multban is betöltött méltó helyét.

Milyen külföldi áruhitel után fizetendő tőkekamatadó?

Cluj, július 13. A cluji pénzügyigazgatóság az egyenes adókat kezelő osztálya 11538-1938. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben tájékoztatja a romániai kereskedelmi és iparvállalatokat a külföldi áruhitel után feltételezett tőkekamatadó fizetéséről, illetve kiszámítási módokról. A pénzügyminisztérium június 24-én 127.845 szám alatt körrendeletet adott ki, amely szerint az 1938. évi április elsején életbe lépett 1379. számú rendelettel gyakorlati alkalmazásával kapcsolatosan a romániai kereskedők és iparosok részéről élvett külföldi áruhitel után a feltételezett tőkekamatadót nem az 1936. évi március 3-tól számítják, hanem az 1937. évi augusztus 18-tól.

COLECTURA OFICIALĂ
SI A OFICIILOR RURALE P. T. T.

SORSJEGYÁRUDÁL

Főelárusítóhely: Cluj, Str. Regina Maria No. 46.

A romániai kereskedők és iparosok részéről élvett olyan áruhitel után, amelynek határideje nem haladja meg a 9 hónapot, nem számítják a feltételezett kamatot.

Az összes, bármilyen természetű vállalatok és társaságok kötelesek a folyó évi július 30-ig kimutatást beterjesztetni az 1937. augusztus 18-án élvett és fennálló áruhitelről, valamint az esdőkesség időpontjáról és a vonatkozó kimutatáshoz mellékelni kell:

1. A vállalat a társaság mérlegét. 2. A hitellezők és adósok számláját a külföldi áruhitellekkel kapcsolatosan, valamint minden naptári év végét megelőzőleg 30 nappal a más esetekre vonatkozó tartozik és követel számlát.

A kimutatásokban fel kell tüntetni:

a) A külföldi cég nevét, amely a hitelt nyújtotta; b) azt az időpontot, amikor a külföldi hitelt megnyitották; c) a hitel jellegét, természetét, a megrendelt árut; d) az áru értékét külföldi valutában és lejben is. Az ár lejben való feltüntetése a hivatalos arfolyam és a törvényes valutafelár összegezésével eszközölendő. Feltüntetendő az a határidő, ameddig a külföldi cég a hitelt nyújtotta és végül f) az az időpont, amikor a romániai kereskedő vagy iparos az élvett külföldi áruhitel után megadótartást kérte.

Ezenkívül külön kimutatást kell készíteni az 1937. augusztus 18-án és az 1938. június 30-án fennálló tartozásokról, külön feltüntetve azokat a fizetéseket, amelyeket a cég időközben eszközölt.

A 9 hónapos kamatmentességet az 1937. évi augusztus 18-tól számítják.

A könnyebb megérthetőség és áttekinthetőség érdekében a pénzügyminisztérium körrendelete gyakorlati példákat is sorol fel arra vonatkozólag, hogy a külföldi áruhitel kamatmentessége, illetve az ilyen hitelek után a feltételezett kamat kiszámítása hogyan történik.

A román kereskedő vagy iparos 1000 lej értékű külföldi áruhitelt élvez. Az áru az 1936. évi novembér 18-án érkezett a megrendelőhöz. A külföldi áruhitel 9 hónapig kamatmentes. A kamat az 1937. évi augusztus 18-án volt fizetendő, de ugyanakkor járván le az áruhitel napja is, következésképpen ezután az áruhitel után a romániai kereskedő vagy iparos nem köteles kamatot fizetni. Ez az áruhitel tehát kamatmentes.

A külföldi áru az 1936. évi augusztus 18-án érkezett az országba. Megállapítható, hogy a 9 hónapi kamatmentes határidőt túllépték, mert az 1936. évi augusztus 18-tól az 1937. évi augusztus 13-ig 12 hónap telt el, ebben az esetben tehát a tőkekamatadó az 1937. évi augusztus 18-án fennálló tartozási egyenleg után fizetendő.

A tőkekamatadót tehát az 1937. évi aug. 18-án fennálló fizetési egyenleg után számítják és csak azok után a hitelek után, amelyeknek a határideje meghaladta a 9 hónapot, leszámítva tehát az összes azon összegeket, amelyeket a romániai kereskedő vagy iparos

az 1937. évi augusztus 18-a előtt kifizetett, valamint azokat az összegeket is, amelyekről bizonyítani tudja, hogy azoknak az utalását kérte a Román Nemzeti Banktól, az átutalásokat a Nemzeti Bank terjesztésére nem eszközölte.

Az összes vállalatok és társaságok kötelesek a helyzetjelentésben, amely legkésőbb a folyó évi július 30-ig nyújtandó be és amely az utolsó határidő, amelyet a pénzügyminisztérium engedélyezett az 1937. évi augusztus 18-án fennálló tartozási egyenlegek bemutatására, — külön-külön feltüntetni, hogy részükre élvett külföldi áruhitel határideje meghaladta-e vagy sem a 9 hónapot, valamint azt a mérlegegyenleget, amely az 1937. évi augusztus 18-án fennálló tartozási egyenleget tartalmazza, — külön-külön feltüntetni, hogy részükre élvett külföldi áruhitel határideje meghaladta-e vagy sem a 9 hónapot, valamint azt a mérlegegyenleget, amely az 1937. évi augusztus 18-án fennálló tartozási egyenleget tartalmazza, — külön-külön feltüntetni a lezárási időpontban fennálló egyenleget.

Mindazok a vállalatok, amelyek eddig nem kaptak meg elvileg a külföldi áruhitel feltételezett tőkekamatadójának elvi mentességét és nem igazolják, hogy benyújtották a pénzügyminisztériumhoz a feltételezett áruhitelről való mentesség elnyerése iránti kérelmet, kötelesek a tőkekamatadót és a törvényes minimális kamatot után járó supraadót a fennálló egyenleg után megfizetni, eltekintve az esetekben a fizetést elmulasztókat a vonatkozó törvény 103. szakaszában előírt büntetéssel sújtják.

Ami az élvett külföldi áruhitel összegének lejre való átszámításának árfolyamirányítási, a pénzügyminisztériumi rendelet hatálya alá tartozik, az átszámítást az esedékesség időpontjában fennálló hivatalos árfolyamon, a valutafelár hozzáadásával eszközölik.

A pénzügyminisztériumi rendelettel és a fentebb módjával kapcsolatos összes kérdésben az érdekelte kereskedelmi és iparvállalatok díjtalanul kapják meg a magukat esetleg szükséges felvilágosításokat a cluji pénzügyigazgatóságnak az egyenes adókat kezelő osztályára részéről.

Eredményesen dolgozik a pénzügyminisztérium nyilvántartási osztálya. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli, hogy a július 4-9 közti héten, nyilvántartási és tájékoztató osztályán 2133 kérvény érkezett be. Ebből 1121 postán, 1018 személyesen. A minisztérium központi ügyosztályaira áttettek 1688 külső osztályaira 465 kérvényt. A hét végéig 84 kérvényt nem lehetett elintézni. 1938 február 21 óta, amikor a tájékoztató osztályt létesítették, máig 22.910 kérvényt adtak be. Ebből 16.993 kérvényt a központi osztály, 5.917 kérvényt a külső ügyosztályoknak adtak át. A folyamatban lévő kérvényen kívül, a többiek mind elintézték.

Ötezeröt száz éve ismeri az ember a petróleumot

Évezredek óta keresztül csak orvosi célokra használták a folyékony szént

Prága, július 13. A földolaj és termékei ma már olyan jelentős teret foglalnak el az iparban és az egész modern életben, hogy nélkülük a gazdasági élet szinte elképzelhetetlen. Ma már a petróleum a legfontosabb nyersanyagok egyike és békében, vagy háboruban egy ánt az ipar kiépítésének kiinduló pontja. A petróleumforrások birtoka a legnagyobb jelentőségű hatalmi politikai kérdés, amelyen egyelőre még nem sokat változtat az a körülmény sem, hogy újabb sikereket a mesterséges petróleumot is előállítani.

A föld régen civilizált tájain sok helyen fordul elő petróleum. Eppen ezért csodálatos volna, ha az ember már régebben nem jött volna rá a petróleum értékére.

A valóság azonban az, hogy az ember, ugyan évezredek óta ismerte a petróleumot, azonban csak az utolsó száz esztendőben jött rá arra, mi mindenre használható ez a különös kincs.

Vessünk egy pillantást a petróleumtermelés fejlődésére.

A fejlődés

Még 1900-ban is mindössze tíz millió tonna petróleumot, illetve naftát nyertek a világ összes petróleumforrásából.

A fejlődés a következő számokat mutatja millió tonnákban:

- 1895: 12,
- 1900: 23,
- 1910: 49,
- 1920: 101,
- 1930: 205.

A petróleum sokoldalú felhasználására csak nemrég jött rá az emberiség. Csak ekkor kezdett hozzá a petróleumtelepek kiaknázásához és csak a kémia rendkívül fejlődése az utolsó száz esztendőben biztosította a petróleumnak azt a világhatalmi szerepet, amelyet ma betölt.

Érdekes, hogy Amerikában, ahol roppant gazdag petróleumforrások vannak, a petróleumot eleinte csak Seneca-olajnak nevezték és csupán gyógycélokra használták. A Seneca-olaj nem a nagy bölcselőről vette a nevét, hanem a hasonló nevű indiánokról, amely bizonyos állati és emberi bőrbetegségek esetén sikerrel alkalmazta.

Az európai városokban csak alig száz éve használták fel a petróleumot világításra.

Prágában 1836-ban, Krakóban 1852-ben vezették be az uccai petróleumvilágítást. Ehhez előbb a petróleum desztillációja volt szükséges.

A petróleum útja

Ma már a nyersolajból a szurok, kátrány- és aszfaltkészítmények mellett az olajok különböző fajtáját, konzerválószerkeket, benzint, festékeket, szalicilsavat, lakk- és oldószerkeket, denaturáló-szerkeket, műanyagokat stb. nyernek. Mint géphajtóanyag a benzint és az olaj kezdi kiszorítani a szénét.

Érdekes megemlíteni, hogy míg 1914-ben a hajók 97 százalékát szénrel fűtötték és csak 3 százalékát olajjal, addig 1934-ben szénrel már csak a hajók 54 százalékát hajtották és 46 százalékát petróleummotorokkal szerelték fel. Ma már az arány körülbelül 50 százalékos.

Próbáljunk kutatni a petróleum östörténete után az ember életében.

A Közelkeleten, az európai civilizáció bölcsőjénél számos helyen fordultak elő petróleumtárolók.

Valószínű, hogy a szuiindianok mintájára az állattartó nomádok is előbb állati, később emberi bőrbetegségekre alkalmazták a petróleumot.

A nyersolajból származó aszfaltszerű maszsok mesterséges felhasználásánál Krisztus előtt 3500-ból vannak adatunk. Ez egy chaldeai tábla, amelyen szurok-maszára rajzoltak vadászjeleneteket.

A szurok mint máltor

A szurokot később máltorként használták. Krisztus előtt 3000-ból származó városromok kőfalánál szurokalki összeagaszott falakat találtak.

Későbbi időben a nyersolajmasszát épületek vízmentesítésére használták.

Krisztus előtt 2000 esztendővel már teraszokat és vízmedencéket vontak be vele.

Csak jóval később jöttek rá a keleti népek, hogy a nyersolaj égethető. Valószínű, hogy a papok ismerték ezt a titkot, azonban nagyon óvták a tömegtől. A papok hosszú csövek végén örök tüzet égettek, valószínűleg nyersolajat vezettek a csövekbe.

A főniciaiak a Holttengerből nyerték a nyersolaját és földszurokot. Mind a mumiák

behalzsamozására, illetőleg impregnálására használták.

A mágiában is nagy szerepe volt a nyersolajnak és a földszuroknak. A mágusok ebből rajzolták meg az ellenség jelképét, amelyet aztán nagy diadallal elégettek. De gyógy célokra is sűrűn alkalmazták. Érdekes, hogy több évezreddel később a modern kémia bebizonyította, hogy az ókori mágusok helyes irányban tapogatóztak.

Háborus célokra elsősorban a babiloniaiak használták fel a szurokot.

Az ostromlott városok falaira szurokba és kátrányba áztatott rőzsecsomókat vetettek és felgyújtották. Ezt a technikát a rómaiak tökéletesítették. Használata egész a középkorig megmaradt. A forró szurok kiöntése a várfalakra törő ellenségre, rendes hadiszokás volt.

Lángtenger

Az égő nyilak rendszeres használatát valószínűleg a törökök vezették be. Erre már a nyersolaj párlatát, a petróleumot használták fel. Az arabok is ismerték már a petróleum desztillátását. Ezek a petróleumba áztatott kőccal ellátott nyilak különösen a régi tengeri ütközetekben voltak veszedelmes fegyverek, mert egy-kettőre felgyújtották a régi fahajókat.

Kantagó történetében is van egy érdekes feljegyzés a földolajról. Az afrikai partok mellett hajózó tengerészekről jegyezték fel, hogy egy ízben lángtengert láttak az afrikai part hosszában. Valószínű, hogy egy petróleumtároló becsapódott a tűzbe.

Egyébként a nafta szó vagy héber, vagy perzsa eredetű. Az aszfalt szó (aszfaltu) perzsa származású, míg a francia bitumen latin eredetű. A mai ember valóban csodálkozva gondol arra, hogy több mint 5000 esztendőbe került annak az emberiség felismerése a petróleum és a földszurok óriási jelentőségét.

Alaszka felé tart Hughes gépe

Jakutzkban és Irkutzkban szállott le Hughes gépe

Moszkva, július 13. (Rador.) Hughes Omszkból Jakutzk felé 10.37 órakor indult el. Rádió útján közölte, hogy reggel 10.20 óra körül remél odaérkezni. Egyidejűleg közölte, hogy gépe fedélzetén minden rendben van és hogy 3200 méter magasságban 336 kilométeres óraáttaggal repül. A moszkvai állomás által felfogott jelentést azonnal továbbították az amerikai rádióállomások számára.

Mint Newyorkból jelentik, W. C. Rockefeller meteorológus közölte, hogy a légköri viszonyok elég jók voltak Omszk és Krasznojarszk között és javuló irányzatot mutattak, mialatt a gép Jakutzk felé közeledett.

Újabb moszkvai jelentés szerint, Hughes gépe Irkutzkban reggel 9 óra 8 perccor leszállott.

Ugyancsak Moszkvából jelentik, hogy Hughes román időszámítás szerint 15 óra után 1 perccel indult el Jakutzk felé Alaszka felé. Annyira a pilóták kielégítő időben haladtak, de onnan esőben és ködben folytatták útjukat.

Newyorki jelentés szerint, Hughes egy órák alatt le Jakutzkban. Kidoigozott terveivel ellentétben, 5 óra késése van. Az Omszk-Jakutzk távolságot 212 mérföld óraáttaggal tette meg.

A köztársaságiak sikerei a madridi fronton

A nemzetiek is újabb előrenyomulásról adnak hírt

Barcelona, július 13. Ma éjjel 8 Savoya-gép bombázni akarta Barcelonát, de nem tudott eljutni a város centruma fölé a köztársasági légelhárító ütegek tüze miatt. A gépek bombáikat a déli és északi negyedekre dobták. Villa Sarmatara és Palamos városokat is bombázták. Gépfegyvertűzet is adtak le a városokra több embert megsebesítve.

A nemzetiek ma éjjel a madridi fronton is támadást indítottak, az ellenség közeledését azonban idejében jelezték a köztársasági megfigyelők és a nemzetieket visszavonulásra kényszerítették, nagy veszteségeket okozva nekik.

A Havas jelenti: Carabanchel körzetében a köztársaságiak felrobbantottak egy aknát a nemzetiek kaszárnyája közelében. A nemzetiek ellentámadásba mentek át, de visszavonulásra kényszerítve több fogoly hátrahagyásával. Az akna robbanása által a nemzetiek vonalaiban vágott rés lehetővé tette a köztársaságiak számára néhány fon-

tos állás elfoglalását. Franco tábornok csapatait állandóan nyugtalanítják a golyószórók, de e-öditéseikben ellentállanak. Estramadurában a nemzetiek rajtaütésszerű támadást kíséreltek meg Casa del Castillo Calabas város ellen, de a támadást könnyen visszaverték a köztársaságiak, akik igen erős állások felett rendelkeznek ebben a körzetben. Egy másik ebben az irányban indított roham ugyancsak sikertelenül végződött és a nemzetiek kénytelenek voltak sietve visszavonulni.

A nemzetiek főhadiszállásának hivatalos közleménye szerint tegnap éjjel a nemzeti erők elfoglaltak egy előretolt ellenséges állást a toledói fronton. A castelloni arcvonalon a nemzetiek visszaverték a köztársaságiak rohamait. A nemzetiek repülői Sagonta állomásait bombázták. Bombákat dobtak Lyria repülőterére is Valencia közelében és Cartagena kikötőjére. Lyriában két repülőgép eipusztult.

AZ UTOLSÓ NAP AMIKOR ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET VÁSÁROLHAT

LESZ A MILLIÓK PARÁDÉJA.

A sorsjegyárudák ÉJJEL 12 ÓRÁIG vannak nyitva.

XVII. sorsjáték, I. osztály

Uj, pompás repülőgépet vásárolt a Lares

Cluj, július 13. A román légiforgalmi társaság, a LARES ez évben óriási fejlődésen ment keresztül. Több új légvonalat szerveztek meg, amelyek a városok közti távolságokat minimálisra rövidítették le, a jegyek ára pedig körülbelül a vasuti jegy szintjén mozog. Míg vonaton közel 20 órát tart az út Clujtól Cernáufig, addig repülőgépen mindössze 1 óra 20 percet tesz ki a menetidő.

A LARES most új, pompás amerikai repülőgépeket vásárolt. Ezekben a modern, elegáns és kényelmes Douglas-gépekben 21 utas számára van hely. A Douglas-gép ma tette meg első légi útját.

Idegesség, fejfájás, szédülés, álmatlanság, reggeli rosszullét, levertség, hágyadság, sok esetben hamarosan megszűnnek, ha bél-működésünket felkeléskor éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

TURISZTIKA

A Haggibbor vasárnapi kirándulása. A Haggibbor vasárnap reggel autókirándulást rendez Pestera Crisulira (Rév), ahol a társaság egy része megtekinti a Zichi csepkőbarlangot, a révi vízesést, ezután fürdés a Crisuliban. Jelentkezni lehet a Klubházban (Str. Stroescu 7) és Deutsch műszerüzletben péntek este nyolc óráig. Indulás a klubháztól vasárnap reggel 8 órakor. — Gyalogtúra a Someshez vasárnap reggel 7 órai indulással a klubháztól.

A K.K.A.S.E. Torna-szakosztálya f. 15 16-án átrándul Tg.-Muresre, ahol részt vesz az M.S.E. torna ünnepélyén. Ez alkalomra vendégeket és drukkolókat szívesen lát a vezetőség. Indulás szombaton, 16-án délután autóbusszal az unitarius kollégium elől. Viszsaérkezés vasárnap este. Elszállásolásról a klub vezetősége gondoskodik. Jelentkezni és felvilágosítást nyújt: Platsintar Testvérek cég, Cal. Reg. Ferdinand No. 2/a.

HIRDETÉS AZ UZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

HIREK

Gumi paradicsomból

A különböző olasz kísérleti laboratóriumok ban fokozottabb munka indult mesterséges anyagok készítésére. Mint hírlík, ezek a kísérletek több vonalon határozott eredményt mutatnak fel és jelentékeny sikert jártak. Különösen a mesterséges gumi gyártása terén ért el komoly sikert Giovanni Mauri professzor, aki néhány nappal ezelőtt jelentette illetékes helyen, hogy — feltalálta a paradicsomból készített gumit.

Olaszország bőségesen rendelkezik paradicsommal és paradicsomhulladékkal. Tulajdonképpen az utóból készül a mesterséges gumi, amelynek gyártása illymódon nem veszélyeztetni Olaszország paradicsomexportját és konzervkivitelét. Giovanni Mauri professzor számításai szerint nyolcmillió métermáza paradicsomhulladékból huszezer métermáza gumit lehet előállítani.

A gumi tehát kizárólag olyan anyagokból készül, amelyeket eddig eldobtak és amelyek mostanáig nemzetgazdasági szempontból semmit sem jelentettek.

A közeljövőben megindul Mauri professzor találmányának értékesítése és a gyakorlati élet céljaira való felhasználása. Róma közelében külön telepet állítanak fel a paradicsomból készített szintetikus gumi termelésének céljaira. Hír szerint már Mussolini is áttanulmányozta Mauri professzor jelentését és meglegedését fejezte ki a kísérletek eredményei fölött.

— Időjárásjelentés. A bucaresti meteorológiai intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: csökkenő légnyomás, váltakozó felhőzet az ország északi részében, többnyire derült a déli felében. Enyhe északkeleti légáramlás, emelkedő hőmérséklet keleten és lassan süllyedő nyugaton. Esők északkeleten. Ma délelőtt a fővárosban 28 fokot mértek.

— Letartóztatási végzést adtak ki a volt orolavai polgármester ellen. Bucarestből jelentik: Craiova letartóztatási végzést adtak ki Constantin Negescu volt polgármester és társai ellen, akik a városházán nagy visszafordulást követtek el. A vizsgálat adatai szerint a Craiova városházán elkövetett visszaélések 25 millióra rúgnak.

— A világ leghíresebb énekesnője, Lily Pons az Adio Paris táprázató kiállítású énekes darabban átható a Thalia mozgóban. Ezenkívül a legizgalmasabb cow-boy film: Jónnek az indiánok, Georg O'Brien-nel.

— Aki friss és roszaképes akar lenni és lehetőleg el akarja kerülni, hogy kemény legyen a szája, emésztése meg legyen zavarva, gyakran fájjon a feje és a bőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyék hetenként egy pohár természetes „Ferenc Józser” veszttség kezelése így megkönnyíttessék.

— Rövid hírek mindenünnen. Roosevelt elnök elfogadta a Gran Chaco ügyében megalkandó döntőbírói tagcsapát. Az elnök egyik megbízottja utján fogja képviselnie magát a buenos-airesi konferencián. — Washingtonból jelentik, hogy Feis külügyminisztériumi kereskedelmi tanácsos ma hajóra szállt. Feis Európában érintkezésbe lép a londoni, római, budapesti, varsói és párizsi amerikai kereskedelmi attasékkal. — György angol király egészségi állapota további javulást mutat.

— Az angol légügyi minisztérium közli, hogy az angol aviatika további fejlesztése végett 22.901.000 font sterlingre van szükség. Ezt az összeget rendkívüli hitel formájában kérték, hogy 1939 március 31-én rendelkezésre állhasson 2270 elsővonalbeli repülőgép. Ehhez a segítségemélyzet és tartalékok létszámának mintegy 96.000 főre való emelése szükséges. Ujabb repülőtereket kell építeni s újabb gépeket rendelni. Az 1938-39. költségvetési évben a légi haderőre összesen 126.401.000 font sterlinget fognak fordítani.

Chilia Noauból jelentik, hogy Casilla fauban, amely Chilia Nonaval szemben fekszik, tűz ütött ki. A betakarított termés a lángok martalékává esett. A tűzet még nem sikerült eloltani. — A nemzeti nevelésiügyi minisztérium, mint ismeretes, elhatározta az elemi iskolai tankönyvek állami egyeduralmának bevezetését. A minisztérium felszólította a kiadóvállalatokat, közöljék július 25-ig, elvállalják-e bizonyos számú tankönyv kiadását. — Cernáuj mellett Jucica Veche községben minap a kutban találták meg Franz Potlcha dugaszdag gazdálkodó holttestét. A vizsgálat megállapította, hogy rokonai dobták kutba, amért nem akart nekik pénzt adni. — Tegnap lengyel küldöttség érkezett a román fővárosba, hogy az érvényben levő lengyel-román fizetési és kereskedelmi egyezmény módosításáról tárgyaljon.

A folyók és tavak rendezése

Országőr-matrózok meg fogják tisztítani a betegségterjesztő, piszkos és hajózáásra alkalmatlan vizeket

Bucuresti, július 13. Románia gazdag folyóvizekben, de egész sor folyója és tava — miután nem mindig keltette fel a politikai személyiségek érdeklődését — valóságos fészke a baktériumoknak és a tisztátalanságnak. Sok esetben ezek a vizetek teljességgel alkalmatlanná válnak a hajózás számára s veszélyeztetik a közegészséget.

Mint például a Dámbovita... A Dámbovita, az „édes víz”, melynek vonzása még a modern lírikusokat is meghihlette (a háború idején Predealnál hősi halált halt Mihail Saulescu költő nagyon szép verseket írt a fővárost átszelő folyóhoz)... S az annyi költő által és népdalokban is megénekelt Dámbovita mégis — miért ne mondanánk meg? egyike az ország legpiszkosabb folyóinak...

Annnyira gadozatlan, hogy üledéke egészen a fővárost átszelő szakaszáig mintegy 30 kilométernyire, a fertőzés valóságos fészkei képezik. Ebből a piszkos vízből isznak a szarvasmarhák, melyek a napi tejet adják a lakosoknak; ebben a piszkos vízben fürdenek a falusi gyermekek; és ez a víz folyik el a falvak mellett, terjesztve a betegségek csiráját.

Fundáteanu komandor, királyi adjutáns és az országőrök tengerész osztályának

parancsnoka, számot vetve a dolgok ilyen állásával, Dombrovsky ezredessel, Ilfov megye prefektusával egyetértésben elhatározta, hogy legrövidebb időn belül rendezi a Dámbovitát s valóban — ha nem is „édes”, de mindenesetre tiszta vízzé teszi.

Ezt a lakosság egészségére nézve nagy jelentőségű munkát országőr-tengerészek fogják elvégezni, a közérdekű munka keretében. Miután azonban nemcsak a Dámbovitát kell rendezni, az országőr-tengerészek munkájukat ki fogják terjeszteni az egész országra, mindentüvé, ahol a lakosságnak erre szüksége van. Illymódon rendezni fogják nemcsak a betegségeket okozó tisztátalan vízi folyókat és tavakat, hanem a maláriát terjesztő mocsarakat és megrekedt patakokat is, melyek körül, mint a lázak előhírnökei, szunyogok rajzanak.

Az országőr-tengerészek különítményeit szakember mérnökök és orvosok fogják kísérni, akik együtt működnek velük ennek a közegészségügyi munkának elvégzésében. Szívvel, fiatalossággal, munkakeréssel az országőr-tengerészek az ország vizének tiszta tükörképét adnak, melyben nem lesz helye többé betegségeknek és tisztátlanságnak.

Szerencsés sorsjegyet

csak „HERMES”-nél, Cluj, Piața Unirii 1.

— Ausztriában csak a polgári házasságot ismerik el. Berlinből jelentik: A birodalmi kormány a napokban új házassági törvényrendeletet hirdetett ki, amely szerinti Ausztrák házasságjog teljesen beolvad a német birodalmi jogba. Eszerint augusztus elsejétől Ausztriában már csak polgári házasságokat ismernek el hivatalosan. Ausztriában eddig a római katolikus házassági törvény megtiltotta a házasság elvállalását. Az új rendelkezést ezt felfüggeszti. Ezzel egyidejűleg megemissíti a Vatikán az azt a jogát, is hogy diszpenzációt adhasson. Ez a rendelkezés azt mutatja, hogy a német birodalom nem vállalja az osztrák konkordátummal járó kötelezettségeket.

Holnap, pénteken a ROYAL színházban szenzációs premier!
Izgalmas, nagyszabású kékfilm!
Kémekek egymás ellen
Kémekek és ellenkémekek izgalmas aknamunkája a világháborúban, melynek keretében egy nagy szerelem játszódik le.
Főszerepekben: WILLIAM POWELL és ROSALIND RUSSELL.
Tisztteljeseknek, diákoknak és munkásoknak kedvezmény.
Ma utoljára! SALJAPIN: „DON QUICHOTTE” és EJJELI JARÓR. Dupla műsor.

— Visszavonul a politikai élettől Borah amerikai szenátor. Washingtonból jelentik: Borah szenátor, az ismert amerikai politikus súlyosan megbetegedett. Kezelőorvosai szerint, betegségét az utóbbi hónapok izgalmas politikai harcai okozták. Borah szenátor tehát visszavonul és nevét hosszabb ideig nem oivassuk az amerikai lapokban.

— Meghívó. Hoffmann Panny Sighet és Gál Endre Timisoara f. hó 14-én, csütörtök déli egy órakor tartják meg egybekelési ünnepélyüket a sighetli Jurovits vendéglőben, melyre ezuton hívják meg rokonait és jóbarátait. (M. k. é. h.)

Thomas Mann összes novellái. A világ ma els talán legnagyobb írójának novellái vannak összegyűjtve e hatalmas könyvben. A regény nagy szimfónikusa a „Kamarazene” meghittebb formái közt, de nem csekélyebb intenzivitással szólal meg e kisebb írásokban, melyek a novellairódalomban tündöklő ragyogása, örökéletű alkotásai. Thomas Mann alapvető lírai problémája: az alkotás látától hajtott, az alkotás felelősségének sulya alatt vergődő művész kétkütség, belső megtagadása, számkivetettség a valóságok világából, örök honvágya a harmónikus életérzés, a polgári lét egyszerű örömei után. A legkülönfélébb embersorsok és életviszonylatok között, sokszor az ironia fonákot mutató tükrében, ezt a mélyen tragikus költőproblémát világítják meg a mesteri novellák. Közülük nem egy a regény terjedelméig tagítja a kereteket. Thomas Mann összegyűjtött novellái az Athenaeum kiadásában jelentek meg. Az egészvásonkötésű hatalmas kötet ára 238 lei minden könyvkecskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérjen teljes Athenaeum jegyzéket.

Arnold Zweig: A verduni iskola. A Gisa-ciklus középső része ez a regény, a humanista Arnold Zweig megrázó írása. Színhelye a világháború verduni frontja és a front mögötti hadtáp. A regény hősei Bertin közlekedési társaság és még egy csomó ember, a világháború névtelen és ismeretlen katonái. Témája az az átalakulás, amelyen Bertin megye megy, amikor felfedezel, hogy fantáziának színes képet nem fedik a valóság. Hiszen itt, közvetlenül a pokol tornácában, kicsinyes emberi érdekek és bűnök ép-nyug befolyásolják és irányítják a jobb és igazabb emberek sorsát, mint odahaza a mindennapi életben. Az igazi összetartás csupán abban van meg, akik a lövészárkokban az első sorokban közvetlenül érzik az állandó halálveszedelemet. Az óriási méretű verduni harcokat rajzolja meg ez a könyv. Zweig: Verduni iskola két kötetben Pantheon kiadásában, szép kiállításban 530 lap, füzeve 191 lei, kötve 228 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérjen teljes új Pantheon jegyzéket.

Nemák: Villamossági Zsebkönyv 158 l.j., Nemák: Elektrotechnika 198 lei, Kauser: Rádiótechnika 26 lei, Molnár: Elektrotechnika Zsebkönyv 191 lei, Villamossági Zsebkönyv 1935 kötve 132 lei, Villamossági Zsebkönyv két kötetben 1936 231 l.j., Villamossági Zsebkönyv 1937 füzeve 115 lei, kötve 148 lei, stb. Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

Erdő, jékvölgy, frissesség: Valódi Diana

Körömdi Ferenc: A tévedés. Körömdi Ferenc új könyvében még jobban érvényesülnek azok a kvalitások, amelyekkel a kiváló író rövid idő alatt ugyszólván egész Európában ismertté tette a nevét. A gazdag gyáros lánya férjhez megy a szegény ügyvédhez, aki apja vállalatában jut vezető szerephez. A férj azonban öntudatlanul felesége nővérét, a szép Agnest, szereti. Ekörül kavarodik az izgalmas történet, mely az író legkiválóbb alkotása. Van ebben a regényben valami a görög sorstragédiák nyílgyenes következtetéséből és megmásíthatatlanságából, az író magára a történetre bizza, hogy beszéljen önmagáért és megrázza az olvasót. A nagy mű elsősorban azoknak szól, akik az életet a tragikusabb, szomorubb oldaláról nézik. Ezt azzal is hangsúlyozza az író, hogy a frivoli könnyűségnek, olcsó vidámságnak még a látzatát is messze ekerül. Körömdi Ferenc: A tévedés című műve az Athenaeum regyregény sorozatában jelent meg. 400 lap vaszonkötésben 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

Hölgyeim!

Romániában is kaphatók már **ANTONIA SCHADEK** világhírű citrom „C” vitamínos kozmetikai készítményei. Egyszeri kísérlet meggyőzi Önt a „Citrom C” vitamínos kozmetikai készítmények páratlan hatásáról. „C” VITAMINOS KÉSZÍTMÉNYEK. Citromcitrémek éjjelre és nappalra Citromarcvíz, arcolaj, ránceltávolító olaj Citromfénnyvédő puder és szappan Minden készítményhez kozmetikai tanácsadó-könyvecske van mellékelve. Kapható minden jobb szaküzletben. Vezetékepvisező: Laboratorul Farmaceutic „Vita”, Bucuresti 1, Str. Brezoianu 7.

A Merkáz Hánoár közleményei

Nyomatékosan felhívjuk minden kén vezetőinek a figyelmét, hogy a tábor egészségügyi szempontjainak a figyelembe vételével, valamint a Straja Tării idevágó rendelkezései alapján, nem jöhet senki sem a táborba, megfelelő orvosi engedélyezés nélkül.

Minden kén vezetője köteleztetik arra, hogy a táborba indulók, hivatalos cionista, vagy Palesztina Hivatali orvos által, a legalaposabban megvizsgálva legyenek s a vizsgálat kedvező eredményéről az orvosi bizonyítványt hozzák magukkal a táborba. A vizsgálatnak főleg arra kell kiterjednie, hogy az illető, chávér, avagy családjában nem-e estek keresztül az utóbbi három héten fertőző megbetegedésben. Ezen orvosi igazolvány nélkül senki sem lesz beengedve a tábor területére.

— Értésítés! A Thalia mozgó értesíti a közönséget, hogy szombat és vasárnap mozi-előadások csak 3, 5, 7 órakor vannak, amikor is a legszebb kettős műsor kerül bemutatásra. I. Adlo Paris énekes revüfilm. II. Jónnek az indiánok. Szenzációs cow-boy film. Hétfőn és kedden ugyanez a műsor 3, 6 és 9 órakor.

— Eljegyzés. Goldberger Sárika Gherla Liebermann Sándor Simleul Silvaniei jegyeseké, (Minden külön értesítés helyett.)

— Nagy művészeti botrány készül a bucaresti Grigorescu-képkiallítás körül. Bucarestből jelentik: A művészetiügyi minisztérium és a fővárosi polgármesteri hivatal által kiküldött vizsgálóbizottság előterjesztette a Grigorescu-képkiallítás ügyében. A jelentésből kitűnik, hogy dr Severeanu, a városi képtár igazgatója, habár titkára figyelmeztette, hogy két kép hamis, azokat kiállította. Dr Severeanu nem volt hajlandó a bizottság rendelkezésére bocsájtani a saját birtokában lévő Grigorescu-képeket, akik a kiállításán szerepeltek s akik között néhány hamisított kép is volt. A jelentés alapján a minisztérium az ügyészhez folyamodott. Valószínű, hogy nagy botrány fog kitörni a művészvilágban.

EGYESÜLETI ÉLEK

— A Kórházegetület és Nőegylet teadéutájai. Cluj-i olvasóink figyelmét felhívjuk a két egyesületi hölgybizottsága által minden csütörtök délután 1/2 órakor rendezendő teadéutánra, ahol figyelmes háziasszonyok gondoskodnak arról, hogy a jelenlevők jól érezzék magukat. A két egyesület a cél érdekében is reméli és elvárja, hogy ezeket a kellemes időöltést is jelentő délutánokat minél nagyobb számban látogassák.

Szerencsés sorsjegyet

csak „HERMES”-nél, Cluj, Piața Unirii 1.

UJ KELET Legújabb hírek

Bukással fenyegeti Chamberlain az angol-olasz egyezmény késlekedése

(Első oldali cikkünk folytatása.)

pártok vezetőivel tárgyal Hodzsa miniszterelnök.

Ezek a tárgyalások részben angol-francia intervencióra vezethetők vissza, amely nyíltan London és Párizs egyaránt emlékeztette a Prágai kormányt azon ígéretére, hogy a nemzetiségi szabályzat végleges elkészítése előtt még egyszer meghallgatja az összes nemzetiségek képviselőit.

A szudetanémet kérdés körül újra némi feszültség érezhető és ezzel hozzák összefüggésbe ezt a híradást is, hogy Henderson berlini angol követ vártaianul Londonba érkezett és Halifax külügyminiszterrel fontos tárgyalásokat folytatott. A csehszlovák miniszterközi bizottságban is ellentétek merültek fel állítólag és ezért Hodzsa miniszterelnök ma a koalíciós pártok vezetőivel is tárgyalásokat fog folytatni.

Anglia közép-európai akciója

Közép-Európa politikai és gazdasági problémái körül rendkívül élénk diplomáciai tevékenység tapasztalható, ami szoros összefüggésben áll a London és Párizs részéről Berlin felé tett barátságos megnyilatkozásokkal is. Az angol sajtó rámutat arra, hogy több közép- és kelet-európai ország Anglia pénzügyi segítségét kéri, súlyos gazdasági problémáinak megoldásához és Anglia hajlandó is résztvenni a szóbanforgó államok gazdasági szanálásában, az általános feszültség enyhítésének megkönnyítésére, sőt Anglia reméli, hogy ebben az Egyesült Államok támogatására is számíthat. Ugyanakkor az angol alsóházban is igen figyelemreméltó nyilatkozat hangzott el a kereskedelmi államtitkár részéről, aki interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a kormány különböző kedvezményeket biztosításával akarja szorosabbá tenni Anglia kereskedelmi kapcsolatait a keleti és a Balkán államokkal és a közép-európai gazdasági helyzet általános feljavítása útján akarja egyengetni a politikai béke és kiengesztelődés útját. Ezt a bejelentést az alsóház összes pártjai feltűnő módon megtapsolták.

A londoni sajtó ezzel kapcsolatosan szükségesnek tartja hangsúlyozni bizonyos berlini aggodalmakkal szemben, hogy Anglia ezirányú tevékenysége nem célzó a Németország gazdasági és politikai bekerítésére.

A közép-európai kérdéssel összefüggésbe Ciano olasz külügyminiszter és Svaikovszki csehszlovák követ tegnapi tanácskozását, ami élénk feltűnést keltett. Hír szerint nem a csehszlovák kérdéssel, hanem Imrédy magyar miniszterelnök közeli látogatásával áll kapcsolatban az olasz és csehszlovák államférfi megbeszélése, amely a Duna-medence kérdését érintette.

Chamberlain súlyos helyzete

Legújabb jelentés szerint római politikai körök úgy vélik, hogy Londonban mindaddig nem hajlandók ratifikálni az angol-olasz egyezményt, amíg a benemavatkozási bizottság meg nem állapítja az idegen önkéntesek elszállításának módját és ugyanakkor a két harcoló fél egyenlő jogu hadviselő félként való elismerését. Londonban úgy tudják, hogy három angol miniszter nyomában lemond abban az esetben, ha Chamberlain megváltoztatja eredeti álláspontját és az angol-olasz egyezményt életbelépteti, az előfeltételek teljesítése nélkül.

Római politikai körök megítélése szerint az angol-olasz egyezmény életbeléptetésének késleltetése a két ország megállapodásának kudarcát és Chamberlain bukását vonhatja maga után.

Súlyos ítéletet hozott az ilfovi törvényszék a Grosz-Cagero perben

Bucuresti, július 13. Ma délután hirdetett ítéletet az ilfovi törvényszék a Cagero-ügyben. A törvényszék Grosz Jenőt négy és félszáz évi börtönre és 50 ezer lej bírságra, Niedenhoffert két és félszáz évi és huszezer lej bírságra, Doncu Gheorghescut három és félszáz évi és 30 ezer lej bírságra, Rađu Anghel

ugyancsak három és félszáz évi és 30 ezer lej bírságra ítélte. Samuel Samuelit felmentette. A törvényszék ezen kívül kötelezte az elítélteket, hogy együttesen kétféle lej kártérítést fizessenek az államnak és ötvízezer lej perköltséget térítsenek meg.

Pénteken ér véget az eviani konferencia

Neumann professzor zsidó emigráns küldöttséget vezetett Berenger elnökhöz

Evian, július 13. Henry Berenger, az eviani konferencia elnöke és a francia delegáció vezetője ma délelőtt kihallgatáson fogadta az ausztriai és németországi zsidó menekültek küldöttségét, amelyet Neumann professzor vezetett.

Berenger elnök és Taylor amerikai fődélégátus közös tervet dolgoztak ki az amerikai

javaslatok alapján, a menekültügyi szervezetre vonatkozólag, amelyet tanulmányozás alá vettek különböző államok delegátusai. Minden valószínűség szerint elfogadja a konferencia a szóbanforgó javaslatot, amely holnap kerül zárt ülésen a plénum elé. Az eviani konferencia előreláthatólag pénteken fejezi be tanácskozásait.

Müncheni bank likvidálja a bécsi Rotschild-bankházat

Bécs, július 13. A Merkfunk et Comp. müncheni bankház kapott megbízást a Rotschild bankház likvidálására. Báró

Rotschild továbbra is letartóztatásban marad és nem szólhat bele a likvidációs eljárásba.

Pénteken utazik Rómába a magyar miniszterelnök

Budapest, július 13. Imrédy Béla magyar miniszterelnök, Kánya Kálmán ma-

gyar külügyminiszter és gróf Csáky rendkívüli követ pénteken utaznak Rómába.

Hivatalos cáfolat egy palesztinai kolónia megsemmisítéséről szóló álhírről

Újabb harcok a terroristák és a katonaság között

Bucuresti július 13. A romániai Cionista Szervezet bucuresti központja a jeruzsálemi cionista exekutívától kapott távirati jelentés alapján cáfolja az egyik távirati irodának azon tegnapi híradását, hogy egy zsidó kolóniát lakosaival együtt elpusztítottak az arabok. Az Uj Kelet a legnagyobb fenntartással közölte tegnapi számában ezt a híradást, hangsúlyozván, hogy Samba nevű kolónia, amely a jelentésben szerepel, egyáltalán nem létezik Palesztinában és a hír valószínűsége ilyenformán kétség fér. A bucuresti cionista központ, illetve a jeruzsálemi exekutív cáfolata Szendetes módon igazolja azt a fenntartást, amellyel a szóbanforgó híradásnak heiyet adtunk. A közlemény, amelyet a bucuresti cionista központ az összes fővárosi lapokhoz eljuttatott, hangsúlyozza, hogy nem is lehet szó valamilyen zsidó telep lakóinak a lemészárlásáról, mert hiszen minden zsidó kolónia állandó katonai védelem alatt áll és alaposan megszervezett és modern felszereléssel ellátott védelemmel rendelkezik.

Egyébként a tegnapi nap folyamán is történtek terroresemények Palesztinában, és mintha csökkenne volna bizonyos fokú a terrorista megmozdulások vehemensége, az angol haderők és a zsidó ellenállás nyomása alatt. Haifa közelében egy terrorcsoport megtámadott egy társasgépkocsit, az utasoknak azonban sikerült elmenekülniük. A helyszínrre gyalogos tengerészkiállítás érkezett, amely üldözöbe vette a terroristákat. Az iraki petróleumcsövek közelében, Kabilbel-hava helységben, bombamerényeket követtek el a terroristák, mire a katonaság gépfegyvertűz alá fogta őket. Hat terrorista elesett,

több megsebesült. Észak-Palesztinában egy arab banda újból támadást kísérelt meg a Tegart-fal ellen, de a határőrség megakadályozta ebben. A transzjordániai határőrség heves harcot vívott egy arab bandával, amely Palesztinába akart behatolni, amelyet visszavertek. A terroristák itt is nagy veszteségeket szenvedtek.

Jeruzsálem, július 13. Az angol katonaság új harci taktikához folyamodott a terroristák ellen, amely sikeresnek bizonyult. Zsidó csoportokat tolnak előre azokba a zónákba, ahol a terroristák zavargásokat szívnak és rajtállászerűen támadja meg őket a felfegyverzett zsidó csoport és a rejtékhelyéből várhatóan odaérkező angol katonaság.

Egy svéd tudósnak sikerült fiziológiai úton bizonyítania a lélek halhatatlanságát?

STOCKHOLM, július 13. (Rador.) Egy svéd tudósnak állítólag sikerült fiziológiai úton bizonyítania, hogy a lélek halhatatlan. Gustav Stromberg, az amerikai Wilson-csillagvizsgáló egyik megfigyelője Stockholm-ban a csillagászok kongresszusán kijelentette, hogy rövidesen nyilvánosságra hozza művét, amely bizonyítja a tudományon úton a lélek halhatatlanságát. Stromberg szerint Albert Einstein, aki elolvasta művének kéziratát élénk elismeréssel nyilatkozott az elért eredményekről.

Negyvenöt jelentkező közül huszonegy ment át az oradeai kereskedelmi érettségén

Oradea, július 13. (Az Uj Kelet tud.) A satumarei és sighet-i kereskedelmi iskolákkal együtt összesen öt kereskedelmi iskolából 45 növendék jelentkezett érettségi vizsgára az oradeai bizottság előtt. A jelöltek közül mindössze 21 tette le sikeresen a vizsgát.

Továbbra is fogva marad Szálasi

Budapest, július 13. Beszámoltunk arról, hogy Szálasi Ferenc őrnagyot, a magyarországi nemzeti szocialista párt vezérét, három évi fegyházra ítélte a tábla és ugyanakkor elrendelte Szálasi azonnali letartóztatását. Az elítélt letartóztatását és az ítéletet megfellebbezte a kuriához. A letartóztatás ügyét tegnap tárgyalta a kuria szilneti tanácsa, amely mint alaptalant, elutasította Szálasi őrnagy fellebbezését, aki így perének kiutal tárgyalásáig fogságban marad.

Alpár Gitta

világhírű énekesnő néhány napig CLUJON van. Bemutatóra kerül legújabb filmje:

A csalóány dala

csütörtöki kezdettel a

Select Mozgó-ban

Dr. Marcus Krämer előadása Oradean

Oradea, július 13. Dr. Marcus Krämer, a neves zsidó publicista és szónok csütörtökön este 10 órai kezdettel az oradeai Fészek klubban előadást tart e címen: „Wege und Irrwege im Judentum”. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A híváló újságíró előadásában felgöngyölti a legújabb kor zsidó mozgalmának indítékait és irányát és napjaink politikai és gazdasági erőtervezői alapján meg fogja mutatni a jövő útjának körvonalait.

Az új berlini szovjetkövet Hitlernél

Berlin, július 13. Hitler kancellár ma kihallgatáson fogadta Merekaloff új szovjetkövetet.

5000 kötet kitűnően

összeválogatott modern magyar, német kölcsönkönyvtár

eladó

Kiseb városban biztos egzisztenciát jelent. Kedvező fizetési feltételek. Érdeklődni:

a Hegedüs Hirlap-irodában Oradea

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Hughes

Hughes, az diadalmasan Szibériát, me sorok megjel kiindulási he

Ez az új is annak bizo a távolságok nek, hogy a telre szabad hatálok egy csak a rágo Amióta az ből tekintés telen sikkig kétségtelenül hite, hogy a föld és a lev S az embe mert a halál tudja szólni az elemek v gyönyörűt fáradaimka

Erre csak teremtménye mely kiemeli Am ugyan merőbb telje leme leigázze re a leggyá ha erkölcsi Ez a gyá a kirívó eik észbeli képe leti, erkölcsi Az erber járműveket e segítségével galom világo Ennek elle lenség, válsá kodik. A gép kezésére ter emberi fékte gyilkolnak, szolgaság fe

Mindaddig esodálatos mindt az er természet szolgálai: a sem lesz te vitatható ériség számá

Mi tő Palesz

Két nap a palesztin egy héten reket a ne ségek, ame nem venni Az a távir összes lakó alighanem nak készül csak a Ha sem képes A legtö zsidó Pale heroitus é juságának esztendő ó tos fajteo ruktívna rendinek moesarák sivatagból életlehetős vatag fell hitlerizma rasztot, a gyárok és saát, a m egy újjaé Ezért v mentén t gyátmány bélyokkal ezért gur Észak-Ga